

Talepapir ved foretræde den 5. maj 2015.

Mit navn er Hans Otto Sørensen, jeg er landmand og planteavlskonsulent i Sønderjylland og Morten Sextus Rasmussen her er landmand og naturplejer på Rømø.

Indledningsvis vil jeg gerne – på Morten Sextus Rasmussen og egne vegne – sige tak for lejligheden til at komme og forelægge Jer denne usædvanlige og dog alligevel helt enkle sag. Vi håber, at Udvalgets medlemmer på en eller anden måde kan bidrage med forslag – eller handlinger – til at finde en løsning.

Sagen handler om de ekstremt kaotiske forhold under ansøgningsrunden til enkeltbetalingsordningen og MVJ-ordningen i 2012, og de konsekvenser, som dette har fået for Morten Sextus Rasmussen. Ligeledes har sagen et principielt aspekt i de danske myndigheders (her NaturErhvervsstyrelsens) adfærd overfor landets borgere sammenholdt med andre landes myndigheders adfærd i lignende situationer. Sagen har i høj grad også en vinkel mod behandlingen af borgere, landmænd, og især dem, der gør en indsats for naturen i landdistrikterne og deres vilkår her.

Morten driver et landbrug på Rømø, primært med ammekøer og Naturpleje af en række værdifulde naturarealer, i et betydeligt samarbejde med Naturstyrelsen.

I marts måned 2012 anmoder Morten Sextus Rasmussen mig om at være ham behjælpelig med at lave hans ansøgning til NaturErhvervsstyrelsen om Enkeltbetalingsstøtte og MVJ-støtte. Jeg har også i tidligere år lavet hans og hans far – Mogens Sextus Rasmussens – ansøgninger, så deres forhold er mig ikke ukendte. Jeg skulle egentlig også lave hans fars ansøgning igen, men da hans far var begyndt at blive noget svækket p.g.a. alder, blev vi enige om, at Morten skulle overtage hans jord, og indtræde i de bestående ordninger, som hans far var med i. Disse to ansøgninger skulle derfor i fremtiden sammenkøres til en ansøgning i Mortens navn.

Vi går som sagt i gang i marts, og allerede tidligt viser det sig, at der er talrige problemer med det nye system, som NaturErhvervsstyrelsen har lanceret i en TastSelv-løsning, og som er eneste vej til at foretage en ansøgning. Systemet er fyldt med talrige børnesygdomme og der er mange daglige nedbrud, og ting, der helt klart ikke virker, eller ikke er færdigudviklet, og det er meget tydeligt, at landets planteavlskonsulenter i høj grad kommer til at virke som IT-udviklere for NaturErhvervsstyrelsen.

Disse problemer gør sig selvsagt også gældende i andre ansøgninger, som jeg laver. Dette er i høj grad med til generelt at forsinke ansøgningsprocessen – for alle – og ansøgningsfristen bliver da også udsat flere gange. Der er generelt meget store problemer med systemet, og vi arbejder til sidst alle under et kolossalt pres, og i alle døgnets timer. Så til sidst er det hele ekstremt ophedet og nerverne sidder helt uden på tøjet, og alle arbejder helt febrilsk på at få alle ansøgninger igennem til tiden.

Der er en række tidskrævende forhold i Mortens ansøgning, bl.a. skal både ham og faderen have oprettet en digital signatur, og det tager lang tid at få en sådan. Der skal laves en række producentskifteerklæringer og overførsel af betalingsrettigheder.

Dernæst skal der tegnes et kort over de sammenbragte arealer. Dette giver meget betydelige problemer. I første omgang fås god hjælp fra den mest erfarne kortmedarbejder i NaturErhvervsstyrelsen, men dette løser ikke helt problemerne med kortet. Og på den sidste – helt kritiske dag – den 8. maj – har denne nøglemedarbejder valgt at holde fri. En anden medarbejder kommer på sagen, men i afgørende øjeblik glemmer hun at vedhæfte det færdige kort til os, og også herved går der værdifuld tid tab, noget, som senere viser sig at være skæbnesvangert.

Og så skal selve ansøgningen til enkeltbetalingsordningen og til MVJ-ordningen laves.

Vi arbejder på sagen i flere omgange frem mod deadline, og har endeligt den 8. maj om morgenen alle ting samlet, men har dog visse mangler på kortet. Og blandt viser det sig nu, at systemet ikke vil godtage Mortens

adresse på Hattesvej 33. Den eksisterer ikke, siger systemet. Efter nogen tid findes en løsning på at kortslutte dette problem, men samtidig bryder systemet ned den ene gang efter den anden. Og når der skal logges på igen, skal der hver gang anvendes denne tidsrøvende kortslutningsmanøvre. I alt bryder systemet ned 18 gange, alene under udarbejdelse af denne ansøgning. Da jeg også sidder med et par andre ansøgninger samme dag, og der er systemnedbrud under disse også, trækker det ud med at gøre ansøgningen færdig.

Samtidig har NaturErhvervsstyrelsen indført et system, der indeholder en række blokeringer af sådan karakter, at der ikke kan indsendes en ufuldstændig ansøgning, hvis den indeholder sådanne fejl. Dette blokerer altså for en elektronisk indsendelse. Det lykkes dog at få de fleste blokeringer væk, men de sidste vil ikke give sig. Hen på aftenen den 8. maj bliver vi mere og mere febrilske med at finde en løsning, men kan ikke få ansøgningen til at gå igennem.

Til sidst besluttet det – som en nødløsning - at lave et print af ansøgningen som scannes og sendes af sted pr. mail ca. kl. 23,50. Denne registreres først som modtaget NaturErhvervsstyrelsen kl. 0,00,00. Der har sikkert været udbredt kø i systemet. Dette vurderes senere af NaturErhvervsstyrelsen som et sekund for sent, selvom ansøgningen dybest set var afsendt rettidigt af os. Et splitsekund kommer nu pludselig til at spille en meget stor rolle for Morten og hans betydning som naturplejer på Rønmø.

Denne forsinkelse betyder i første omgang en nedsættelse af de forskellige ydelser, som Morten modtager i enkeltbetalingsstøtte og MVJ-støtte på 1 %. Det er i sig selv ikke så slemt, og hvis det kun var det, var vi ikke kommet her i dag. Meget værre er, at hans ansøgninger om nye MVJ-tilsagn overhovedet ikke kan imødekommes. Dette får en meget stor betydning, og Mortens direkte tab kan beregnes til godt 249.000 kr. Dette tal har jeg fået verificeret af en kollega fra Landboforeningen LHN, og det vil jeg gerne sende til Jer, om det har interesse.

I tiden efter den 8. maj har vi selvfølgelig forsøgt at få NaturErhvervsstyrelsen til at anerkende ansøgningen som rettidigt modtaget med henvisning til selve TastSelv-systemet åbenlyse fejl og mangler, og de mange nedbrud og udfald, og det totale kaos; desværre helt uden held. Jeg vil gerne tilstå her, at selvom jeg har arbejdet som planteavlskonsulent i 38 år, og i den tid også ganske meget med statsadministrationen, har jeg endnu aldrig mødt en så afvisende og negativ holdning til at finde en løsning, som den NaturErhvervsstyrelsen har udvist i denne sag. Det ville have meget nemt, og helt i overensstemmelse med reglerne, at have accepteret ansøgningen som rettidigt modtaget, f.eks. med henvisning til Force Majeure. Allerede om eftermiddagen den 8. maj, da det blev klart, at vi ville få problemer, skrev jeg 4 mails til NaturErhvervsstyrelsen herom; men disse mails blev aldrig besvaret eller taget alvorligt.

I stedet afviste NaturErhvervsstyrelsen vores senere henvendelse om en godtagelse af ansøgningen med henvisning til, at vi jo bare kunne have fulgt med på deres hjemmeside, hvor de – angiveligt den 3. maj – havde indrykket en meddelelse om, at man – hvis man kom i nød – bare kunne indsende en ufærdig papiransøgning. Men hvem sidder og læser hjemmesider, når man sidder i problemer til halsen??? Havde NaturErhvervsstyrelsen bare svaret på en af vore mails i løbet af dagen, kunne vi nemt have gjort det; men de svarede aldrig, og de skrev endda tilbage til os, at vi kunne jo bare lade være med at sidde og lave ansøgninger den sidste dag!!

Vi har så senere – i tide – påklaget den til Ministeriets Klagecenter. Helt uden held. Og jeg vil gerne sige, at efter at den nye direktør er kommet til NaturErhvervsstyrelsen, er det blevet mere end ualmindelig svært at få medhold i en klage over en afgørelse. Ligeledes har vi gentagne gange forsøgt at få et møde med Klagecentret, men det afvises pure af deres embedsmænd. Jeg vil gerne tilstå, at jeg ikke fatter hvorfor, idet en mundtlig forklaring tit er bedre end mange ord på et stykke papir.

Klagecentret beder under sagens behandling om NaturErhvervsstyrelsens kommentarer. Når vi ser disse, er det meget tydeligt, at

NaturErhvervsstyrelsen ikke sender alle oplysninger til Klagecentret, men tilsyneladende bevidst tilbageholder en række oplysninger, bl.a. sender de aldrig de berørte logfiler, selvom vi gentagne gange beder herom. Havde NaturErhvervsstyrelsen fremsendt alle oplysninger, ville det være klart, at ansøgningen ikke kunne være indsendt under de givne omstændigheder; det var nemlig slet ikke muligt at sende den og ligeledes ville have dokumenteret det ekstreme kaos, der herskede under ansøgningsperioden. Men disse oplysninger sendes aldrig til Klagecentret, som derfor ikke har et korrekt grundlag for at afgøre sagen.

Klagecentrets endelige afgørelse kommer først for ikke så længe siden, og det er derfor, vi først kommer til Jer i dag.

Vi har siden forsøgt at få landbrugsministeren i tale herom, men han har i meget kortfattede – og intetsigende vendinger – afvist at høre på os. Vi er derfor glade for, at I i det mindste vil høre på vores version af sagen.

Vi kan ikke forstå, at når man gerne vil fremme vækst, man gerne vil fremme miljø og miljøvenligt landbrug, man gerne vil gøre noget for folk i landdistrikterne; ja det siger man i hvert fald fra politisk hold ved talrige lejligheder, ja så gør man i den konkrete situation intet for at fremme dette – tværtimod. Det havde været nemt at gøre her, men det gør man ikke.

Nu bor vi jo langt herfra – fra denne Borg - men vi bor tæt på grænsen til Tyskland. Havde det været her, at denne sag foregik, ja så havde vi mødt en hel anden imødekommenhed. Jeg har talt med folk, der kender sagsgangen dernede, og her ville sådan en sag som denne være båret igennem af embedsmændene med den største selvfølgelighed og med den største hjælpsomhed. Dernede spørger man nemlig: ”Was kann Ich für Sie tun?” (”Hvad kan jeg gøre for dig?”)

Så vores spørgsmål er derfor: ”Hvorfor kan denne sag ikke klares?” ”Hvorfor kan der ikke indrømmes Force Majeure?” ”Hvorfor skal de ekstreme vanskeligheder med det nye system og det kolossale rod i NaturErhvervsstyrelsen komme landmanden og naturforvalteren til skade?”

Hvorfor er der ingen hjælpsomhed og imødekommenhed i det danske system?” ”Hvad er god og imødekommende forvaltning?”

Vi beder derfor Jer om at se på de enkelte elementer i denne sag. Vi vil gerne bede Jer om nogle gode råd. Og vi vil gerne bede Jer om nogle initiativer, og vi vil meget gerne se nogle handlinger fra Jeres side. Vi står selvsagt gerne til rådighed med flere oplysninger end de her fremførte, og vil gerne fremsende samtlige sagens – mange – bilag til den eller de af Jer, der måtte ønske en mere uddybende forklaring på NaturErhvervsstyrelsens ageren og på deres opførsel.

Det er meget kedeligt, at når der er en landmand, der virkelig vil gøre noget for miljøet, ja så bliver han behandlet på denne måde. Der er derfor helt overordnet et behov for, at I underkaster, ikke kun denne sag, men hele NaturErhvervsstyrelsens administration i de senere år, enkeltbetalingsordningen, mvj-ordningen, randzoneadministrationen, Bræmmeloven, skovordningen, lysåbne arealer, indtegningen af mvj-arealer her længe efter deres etablering, og andre områder en grundig undersøgelse.

Det ekstreme rod og kaos i denne styrelse må da på et tidspunkt vække Jeres interesse og det må da få konsekvenser?

Til sidst vil vi gerne sige tak til hver enkelt af Jer, der er mødt her i dag for at høre på os; tak fordi I kom.